

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**ректор Національного
технічного університету**

«Дніпровська політехніка»

 Олександр АЗЮКОВСЬКИЙ

«15» 10 2025 р.

РЕГЛАМЕНТ

**доступу до наукового обладнання та користування ним
Центру колективного користування науковим обладнанням**

**«ЦЕНТР ДІАГНОСТИКИ І КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ МАТЕРІАЛІВ ТА
ВИРОБІВ»**

ЗАСНОВНИК:

**Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Міністерства освіти і науки України**

Дніпро
2025

1 Призначення та галузь застосування

Даний регламент визначає порядок доступу до наукового устаткування і надання послуг **Центром колективного користування науковим обладнанням «Центр діагностики і контролю якості матеріалів та виробів»** (далі – ЦККНО) створеного на базі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (далі – **Засновник**).

Регламент призначений для планування і організації процесів надання наукового та (або) технологічного обладнання ЦККНО, необхідного методичного забезпечення і послуг колективу кваліфікованих фахівців в загальне користування з цілями проведення перспективних наукових досліджень і підготовки (перепідготовки) висококваліфікованих кадрів.

Регламент розроблений відповідно до Господарського, Цивільного та Бюджетного кодексів України, Законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», Постанови Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 703 «Деякі питання центрів колективного користування науковим обладнанням», Статуту НТУ «Дніпровська політехніка», Положенням про науково-дослідну частину НТУ «Дніпровська політехніка» та Положенням про Центр колективного користування науковим обладнанням «Центр діагностики і контролю якості матеріалів та виробів».

2 Загальні положення

2.1. Центр є науково-дослідницьким об'єктом, що сформований та діє на базі **Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»** Міністерства освіти і науки України та є структурним підрозділом науково-дослідної частини (НДЧ) **Засновника**. Роботу ЦККНО спрямовано на дослідження технологій збагачення мінеральної та техногенної сировини, у тому числі технологій вилучення критичних мінералів (CRM) з використанням комплексу технологічного наукового обладнання.

2.2. Основними завданнями Центру колективного користування науковим обладнанням є:

- 1) сприяння реалізації державних цільових наукових і науково-технічних програм та наукових (науково-технічних) проектів за визначеними пріоритетними тематичними напрямками досліджень і розробок;
- 2) залучення студентів, магістрів, аспірантів та молодих вчених до виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;
- 3) проведення спільних досліджень і розробок вітчизняними та іноземними науковими установами та закладами вищої освіти;
- 4) сприяння міжнародному науково-технічному співробітництву.

2.3 Центр відповідно до покладених на нього завдань забезпечує:

1) належне надання послуг щодо доступу до наукового обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок та проведення відповідних досліджень і розробок з використанням наукового обладнання.

2) наявність кваліфікованого та компетентного персоналу, який забезпечує технічне обслуговування наукового обладнання, проведення регламентних та інших робіт на науковому обладнанні;

3) технічне обслуговування наукового обладнання, проведення регламентних та інших робіт на науковому обладнанні;

4) інформаційну, технічну, консультаційну, методичну, організаційну підтримку та супроводження регламентних та інших робіт на науковому обладнанні;

5) наявність плану проведення досліджень і розробок у Центрі та графіка його роботи (у разі наявності заявок на проведення досліджень і розробок);

6) наявність і дотримання регламенту доступу до наукового обладнання та користування ним;

7) наявність інструкції щодо користування науковим обладнанням;

8) відкритий доступ до наукових даних, що отримані за рахунок державних коштів, та їх повторне використання, якщо це передбачено умовами відповідних договорів про надання послуг Центром, крім обмежень щодо захисту персональних даних, інформації, прав інтелектуальної власності, національної безпеки;

9) належне управління даними досліджень і розробок (дані, що отримані під час проведення досліджень і розробок, повинні зберігатися, архівуватися протягом визначеного періоду, а також бути доступними для перегляду та повторного використання);

10) дотримання правил етичної поведінки та академічної доброчесності учасниками Центру;

11) дотримання принципу гендерної рівності та принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

12) захист інформації, авторських та інших майнових і немайнових прав замовників послуг Центру на отримані результати, якщо це передбачено умовами відповідних договорів про надання послуг Центром на замовлення суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших установ і організацій незалежно від форми власності.

Центр належить до суб'єктів дослідницької інфраструктури.

Центр може надавати платні послуги в установленому законодавством порядку.

2.4. Устаткування для колективного користування знаходиться на балансі Університету-Засновника, закріплене за матеріально-відповідальною особою лабораторії.

2.5. Наукове керівництво ЦККНО, здійснює науковий керівник, який призначається наказом ректора університету-Засновника.

2.6. Поточну роботу кожного тематичного напрямку очолює завідувач лабораторії або відповідальний виконавець НДР.

2.7. ЦККНО надає наступні послуги колективного користування устаткуванням ЦККНО співробітникам профільних підрозділів Засновника та Учасників, науковими установами НАН України, галузевими науковими установами, підприємствами різної форми власності, органами місцевого самоврядування, громадськими установами, зарубіжними науковими установами та комерційними структурами відповідно до Статті 3 Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» в галузях національної безпеки і оборони, раціонального природокористування, нових речовин і матеріалів за напрямками:

- встановлення показників якості матеріалів та виробів діючим нормам та стандартам, у тому числі із використанням методів (не)руйнівного контролю;
- дослідження фізико-механічних, хімічних, мікроструктурних, фазових та інших характеристик і властивостей матеріалів та виробів із них;
- розробка нових матеріалів, технологій їх отримання, переробки та повторного використання;
- дослідження та розробка новітніх рішень порошкової металургії та адитивного виробництва;
- визначення механічних характеристик складних динамічних та статичних систем, у тому числі будівельної, машинобудівної та біомедичної галузей;
- визначення трибологічних та хімічних характеристик мастильних матеріалів та вуглеводневих з'єднань;
- дослідження та прогнозування довговічності матеріалів та виробів із них;
- розробка методів комплексного підвищення фізико-механічних, хімічних та експлуатаційних характеристик матеріалів широкого спектру застосування;
- розроблення методик і моделей прогнозування деградації матеріалів;
- дослідження та розробка матеріалів медичного призначення.

2.8. Послуги можуть надаватися штатним інженерно-технічним персоналом лабораторій ЦККНО, закріпленими за відповідним обладнанням, що мають визначену кваліфікацію щодо його обслуговування та використання.

3. Документи ЦККНО

3.1. Перелік документів, що регламентують діяльність Центру:

- Положення про Центр колективного користування науковим обладнанням «Центр діагностики і контролю якості матеріалів та виробів»;
- Регламент доступу до наукового обладнання та користування ним у Центрі колективного користування науковим обладнанням «Центр діагностики і контролю якості матеріалів та виробів»;
- Паспорт Центру колективного користування науковим обладнанням «Центр діагностики і контролю якості матеріалів та виробів» (з переліком обладнання колективного користування Центру);
- Посадові інструкції співробітників Центру;
- Заявки на користування обладнанням Центру;
- Договори, технічні завдання до договорів;
- Календарні плани робіт Центру;
- Звіти користувачів обладнання Центру;
- Перелік нормативної і технічної документації;
- Журнали обліку роботи окремих одиниць обладнання Центру;
- Журнали технічного і метрологічного обслуговування, сертифікати відповідності та державної повірки обладнання;
- Результати внутрішніх і зовнішніх аудитів, інвентаризації обладнання Центру;
- Кошторис на послуги ЦККНО;
- Акти здачі-приймання науково-технічної продукції;
- Протоколи проведених досліджень (випробувань) і аналізів;
- Журнали та інструкції щодо додержання вимог правил пожежної безпеки та техніки безпеки в Центрі;
- Інші документи.

4. Порядок надання послуг Центру користувачам науковим обладнанням

4.1. ЦККНО не є юридичною особою.

4.2. Структура та штатний розклад ЦККНО визначається обсягом робіт та їх фінансуванням, термінами виконання у відповідності до річного календарного плану.

4.3. Послугами ЦККНО можуть користуватися співробітники профільних підрозділів **Засновника** та **Учасників**, наукових установ НАН України, галузевих наукових установ, підприємств різної форми власності, органів місцевого самоврядування, громадських установ, зарубіжних наукових установ та комерційних структур, які не заборонені законодавством України .

4.4. ЗВО Міністерства освіти і науки України, у тому числі Учасники, при виконанні держбюджетних та госпдоговірних тематик на базі лабораторій Центру з використанням відповідного обладнання забезпечують відшкодування комунальних витрат на користь Засновника згідно затвердженого Стандарту ціноутворення на кожний вид робіт.

Кошти загального та спеціального фондів Засновника залучаються для утримання штатного інженерно-технічного персоналу лабораторій Центру.

4.5. ЦККНО здійснює прийом від зацікавлених користувачів заявок на проведення наукових досліджень і надання послуг (далі - заявки).

4.6. Прийом, реєстрацію, обробку, зберігання заявок, результати їх розгляду і виконання здійснюється в електронному вигляді.

4.7. Заявки розглядаються керівником ЦККНО в міру їх надходження протягом 5-ти робочих днів з моменту реєстрації заявки.

4.8. ЦККНО може встановлювати порядок розгляду заявок, включаючи змістовну частину роботи, ступінь відповідності заявки можливостям обладнання ЦККНО, часу роботи обладнання.

4.9. За результатами розгляду заявок керівник ЦККНО приймає рішення про можливість укладення з користувачем договору на проведення наукових робіт і надання послуги та включає їх до календарного плану. Рішення про неможливість укладення договору має бути мотивованим і доведено до відома користувача не пізніше трьох днів з дня прийняття такого рішення.

4.10. По завершенню надання послуги зовнішньому користувачеві видається відповідний документ, що містить результати виконаних робіт (звіт, протокол випробувань, вимірювань і ін.).

4.11. Основу діяльності ЦККНО становить надання ресурсів включеного до реєстру устаткування внутрішнім і зовнішнім користувачам.

4.12. Надання послуг колективного користування обладнанням ЦККНО здійснюється на підставі планування, виходячи з ресурсних обмежень одиниць обладнання.

4.13. Планування надання користувачам обладнання Центру здійснюється згідно з принципом пріоритетності. Переважне право на користування науковим обладнанням надається учасникам Центру або замовникам послуг з проведення досліджень і розробок, які здійснюються на замовлення держави в

межах пріоритетних напрямів науково-технічного та інноваційного розвитку Центру.

4.13.1. Високий пріоритет:

- НДР, які пройшли конкурсний відбір у МОН України та внесені до тематичного плану науково-дослідних робіт Засновника або Учасників;

- науково-методична і приладова підтримка робіт, що виконуються відповідно до Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки и техніки», грантів міжнародних та вітчизняних наукових товариств, регіональних наукових програм;

4.13.2. Середній пріоритет – використання обладнання на договірній основі на замовлення сторонніх юридичних та фізичних осіб; наукові дослідження наукових колективів і вчених, студентів, аспірантів і магістрантів (внутрішні НДР); власні дослідження Центру.

4.13.3. Низький пріоритет – забезпечення освітньої діяльності навчальних і наукових підрозділів університетів Засновника і Учасників (виконання випускних кваліфікаційних робіт, приладове забезпечення при виконанні лабораторних робіт, організація факультативів), організація стажувань, курсів підвищення кваліфікації та перепідготовки, організація науково-технічних семінарів, проведення екскурсій і т.д.

4.14. У вільний від роботи наукових колективів Засновника і Учасників час Центр може надавати послуги іншим ЗВО, юридичним та фізичним особам у відповідності до чинного законодавства України.

4.15. Доступ до користування обладнанням Центру забезпечується шляхом залученням відповідальних штатних інженерно-технічних працівників лабораторій Засновника із записом у Журналах обліку роботи окремих одиниць обладнання Центру.

4.16. Внутрішні і зовнішні користувачі науковим обладнанням зобов'язані згадувати про використання матеріальної бази Центру в наукових публікаціях, заснованих на результатах, отриманих в ЦККНО.

4.16. Перелік типових послуг ЦККНО, використовуване обладнання, публікуються на сторінці ЦККНО офіційного сайту університету в мережі Інтернет.

5. ПОРЯДОК НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО НАУКОВОГО ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ І РОЗРОБОК

5.1 Доступ до роботи з науковим обладнанням надається працівникам Центру, які попередньо пройшли відповідне навчання та тренінги. Доступ до роботи з науковим обладнанням може надаватися учасникам Центру під наглядом фахівців з обслуговування наукового обладнання за умови їх безпосередньої участі у проведенні досліджень і розробок та поінформованості

учасника Центру щодо правил роботи з науковим обладнанням. Правила роботи з науковим обладнанням внесені до інструкції щодо користування науковим обладнанням та встановлюються керівництвом Центру відповідно до технічного паспорту наукового обладнання.

5.2 Учасники Центру укладають договір про спільну діяльність без утворення юридичної особи та без об'єднання вкладів. Учасники Центру зобов'язані дбайливо ставитися до наукового обладнання. Недотримання учасниками Центру інструкції щодо користування науковим обладнанням може бути підставою для розірвання договору про спільну діяльність та виходу із складу учасників Центру. У разі пошкодження або знищення наукового обладнання учасник Центру зобов'язаний відшкодувати збитки Центру. Учасники Центру зобов'язані в наукових працях, опублікованих із використанням даних, отриманих на науковому обладнанні, робити посилання на інформацію про Центр.

5.3 Забезпечення доступу учасників Центру та замовників послуг з проведення досліджень і розробок до відкритих дослідницьких даних та їх описів здійснюється шляхом їх розміщення в електронних депозитаріях Центру або на інших локальних і мережевих інформаційних ресурсах.

5.4 Учасники Центру у разі неналежного виконання своїх обов'язків, визначених Положенням про Центр, договором про спільну діяльність та вимогами законодавства, несуть відповідальність згідно із законом.

5.5 Розмір заподіяної Центру матеріальної шкоди встановлюється:

- у разі заподіяння Центру матеріальної шкоди за фактичними витратами - на підставі даних бухгалтерського обліку виходячи з балансової вартості (собівартості) матеріальних цінностей (наукового обладнання) та вирахування нормального зносу згідно з установленними нормами;

- за ініціативою однієї із сторін - шляхом проведення експертизи. Обов'язок щодо сплати вартості експертизи покладається на сторону, що ініціювала її проведення.

Заподіяні збитки відшкодовуються у повному обсязі.

У разі недосягнення згоди щодо розміру чи порядку відшкодування заподіяної шкоди спори вирішуються у судовому порядку.

5.5. Надання послуг Центру стороннім фізичним та юридичним особам здійснюється на договірній оплатній основі із залученням інженерно-технічного персоналу, закріпленого за обладнанням лабораторій.

5.6. Надання послуг Центру стороннім юридичним і фізичним особам здійснюється на підставі укладеного типового договору, заявки (технічного завдання) до договору і календарного плану.

5.7. Залежно від виду послуг ЦККНО сторонні юридичні та фізичні особи можуть укласти з Засновником договір надання послуг та науково-технічної продукції. У свою чергу роботи із надання послуг можуть здійснюватися як співробітниками Центру, так і сторонніми фахівцями, що має бути зазначено у договорі.

5.8. При завершенні робіт Центр подає замовнику акт здачі-приймання науково-технічної продукції та відповідні документи згідно з п. 3.1 цього регламенту.

5.9. Вартість робіт за договором зі сторонніми юридичними та фізичними особами визначається на основі кошторису на послуги Центру.

5.10. Порядок розрахунків за проведені роботи на замовлення сторонніх юридичних та фізичних осіб і термін виконання робіт встановлюється договором.

6. ПОРЯДОК ЗВІТНОСТІ

6.1. За результатами проведених робіт ЦККНО надає користувачеві наступні документи:

- протоколи проведеного дослідження або аналізу;
- висновок за заявкою замовника.

6.2. З метою оцінки ефективності функціонування ЦККНО і оцінки цільових індикаторів користувачі науковим обладнанням (внутрішні та зовнішні) ЦККНО надають звіти за підсумками роботи на науковому обладнанні.

6.3. Звіти користувачів науковим обладнанням є первинними документами для складання звіту про роботу ЦККНО.

6.4. Підрозділ надає ЦККНО такі звітні документи:

- звіт за підсумками роботи на обладнанні (надаються два рази в рік - червень і грудень, якщо не передбачені інші терміни в нормативних документах, що регламентують діяльність ЦККНО, або за запитом керівника ЦККНО);

- акт приймання-здачі (після закінчення робіт);
- протокол про проведені дослідження і аналізи;
- інші звітні документи

6.5. Звіти підрозділів повинні містити:

- список і копії публікацій в провідних світових журналах, підготовлених за результатами досліджень з використанням наукового обладнання ЦККНО;
- список конференцій, на яких були представлені доповіді, підготовлені за результатами досліджень з використанням наукового обладнання ЦККНО;
- список дипломних, випускних робіт і дисертацій, підготовлених за результатами досліджень з використанням наукового обладнання ЦККНО;

- список організацій-користувачів науковим обладнанням ЦККНО, якщо робота виконувалася у співпраці або в інтересах третіх осіб, із зазначенням форми співпраці і фінансових показників (господарський договір, наукове стажування і т.д.);

- короткий звіт, що містить основні результати, отримані з використанням наукового обладнання Центру, аналіз їх новизни, актуальності, науково-технічний рівень (зокрема, відповідність отриманих результатів світового рівня), сфери застосування, перспективи реалізації.

6.6. Сторонні юридичні та фізичні особи-користувачі науковим обладнанням надають свої звіти за запитом Центру.

6.7. Контроль за науковою діяльністю, цільовим використанням коштів і обладнанням та додержанням регламенту роботи працівниками ЦККНО здійснюється науковим керівником, управлінням НДЧ.

6.8. Контроль за додержанням вимог з охорони праці та безпеки життєдіяльності здійснює служба охорони праці НТУ «Дніпровська політехніка».

6.9. Науковий керівник ЦККНО періодично (раз на рік) звітує про хід виконання НДР на Вченій Раді університету Засновника.

7. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ

7.1. За необхідності в Регламент вносяться зміни і доповнення.

7.2. Всі зміни і доповнення до Регламенту вносяться в Лист реєстрації змін і доводяться до відома зацікавлених осіб.

7.3. Регламент вважається скасованим в разі внесення 5 і більше змін і розробляється його нова версія.

Регламент доступу до наукового обладнання та користування ним Центру колективного користування науковим обладнанням «Центр діагностики і контролю якості матеріалів та виробів» набуває чинності з моменту його затвердження.